

Instytut Pamięci Narodowej - Archiwum

<https://archiwum.ipn.gov.pl/pl/sledztwa/akty-oskarzenia/176724,391-Akt-oskarzenia-przeciwko-Maciejowi-H-Maria-nowi-J-Krystianowi-J-i-Witoldowi-K.html>
02.03.2026, 15:23

391. Akt oskarżenia przeciwko Maciejowi H., Marianowi J., Krystianowi J. i Witoldowi K.

Prokurator Oddziałowej Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu w Katowicach w dniu 20 grudnia 2022 roku skierował do Wojskowego Sądu Okręgowego w Poznaniu akt oskarżenia przeciwko Maciejowi H. i Marianowi N. – byłym sędziom Wojskowego Sądu Okręgowego we Wrocławiu oraz Krystianowi J. i Witoldowi K. – byłym prokuratorom Wojskowej Garnizonowej Prokuratury w Gliwicach o bezprawne pozbawienie wolności osób kolportujących ulotki w okresie obowiązywania w Polsce stanu wojennego.

Z ustaleń śledztwa Oddziałowej Komisji ŚZpNP w Katowicach wynikało, że po wprowadzeniu stanu wojennego Edward R., Andrzej B. i Maciej J., działający w Międzyzakładowym Komitecie Koordynacyjnym NSZZ „Solidarność” w Bytomiu, zaczęli redagować i wydawać pismo „Biuletyn Informacyjny” oraz ulotki. W kolportaż biuletynu i ulotek zaangażowali się inni członkowie „Solidarności”: Józef G. oraz nauczycielka Teresa Ch. wraz z młodzieżą z V Liceum Ogólnokształcącego im. Jana Smolenia w Bytomiu, rozrzucając biuletyn i ulotki na klatkach schodowych budynków mieszkalnych Bytomia.

W marcu 1982 r. rozpoczęły się aresztowania członków grupy kolportującej ulotki, a następnie przeciwko nim przeprowadzono postępowanie karne, w którym zarówno prokuratorzy, jak i sędziowie uznali, iż biuletyn i ulotki zawierają „fałszywe wiadomości, mogące wywołać niepokój publiczny lub rozruchy” i przypisali Edwardowi R., Andrzejowi B., Maciejowi J., Józefowi G. i Teresie Ch. popełnienie przestępstwa polegającego na kontynuowaniu działalności związkowej w ramach NSZZ „Solidarność” poprzez redagowanie i wydawanie drukiem „Biuletynu Informacyjnego”, zawierającego fałszywe wiadomości mogące wywołać niepokój publiczny. Uczniom V Liceum Ogólnokształcącego im. Jana Smolenia w Bytomiu Markowi K., Grażynie W. i Robertowi S., którzy wówczas jako jedyni z licealistów kolportujących ulotki mieli ukończone 17 lat, przypisano natomiast popełnienie przestępstwa polegającego na rozpowszechnianiu ulotek *zawierających fałszywe wiadomości mogące wywołać niepokój publiczny*.

Po zakończeniu przewodu sądowego prokuratorzy Wojskowej Prokuratury Garnizonowej w Gliwicach żądali wymierzenia oskarżonym surowych kar, sięgających od 3 do 9 lat pozbawienia wolności.

Sędziowie Wojskowego Sądu Okręgowego we Wrocławiu, uznając winę oskarżonych, wymierzili ostatecznie kary pozbawienia wolności Edwardowi R., Andrzejowi B., Maciejowi J., Józefowi G. i Teresie Ch. w wymiarze od 3 lat i 6 miesięcy do 5 lat, zaś licealistom kary pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem ich wykonania na okres próby.

Prokurator Oddziałowej Komisji ŚZpNP w Katowicach uznał, że działalność prowadzona przez pokrzywdzonych w okresie obowiązywania stanu wojennego w Polsce nie wyczerpała znamion zarzucanego im przestępstwa, również w świetle ówczesnie obowiązujących przepisów prawa, zatem zarówno stosowanie wobec nich środków zapobiegawczych w postaci tymczasowych aresztowań, jak też wymierzenie kar pozbawienia wolności, było aktami bezprawia i represji.

Jeden z oskarżonych jest obecnie emerytowanym adwokatem, drugi emerytowanym radcą prawnym, zaś kolejni dwaj wykonują zawód radcy prawnego i adwokata

Czyny zarzucone w akcie oskarżenia zostały opisane w art. 165 § 2 kk z 1969 r., w zw. z art. 2 ust. 1 i art. 3 ustawy z dnia 18 grudnia 1998 r. o Instytucie Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu.

W dniu 28 września 2023 r. Wojskowy Sąd Okręgowy w Poznaniu wydał postanowienie o umorzeniu postępowania karnego wobec oskarżonych z uwagi na brak wymaganego zezwolenia na ściganie. W dniu 4 października 2023 r. prokurator złożył zażalenie na postanowienie Sądu Okręgowego w Poznaniu, wnosząc o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania WSO w Poznaniu. 7 maja 2024 r. Sąd Najwyższy postanowił utrzymać w mocy zaskarżone postanowienie. Dyrektor Głównej Komisji skierował kasację od powyższego postanowienia w dniu 17 czerwca 2024 r.